

на змагальні кримінальне судочинство: Право на змагальні судове виробництво означає, стосовно до конкретного кримінальній справі, що і звинуваченням, і захисту повинна бути надана можливість ознайомитися з представленими зауваженнями і висунутими доказами іншого боку і висловитися з ним. Національне законодавство може забезпечити дотримання цієї вимоги різними методами. Проте незалежно від обраного методу воно повинно забезпечити, щоб інша сторона була поінформована про представлених зауваженнях і мала реальну можливість висловитися з ним «. Зміст принципу рівності вихідних умов було розкрито також у справі Ноймайстер (по якому Європейський суд виніс рішення про те, що обидві сторони кримінального судочинства повинні бути представлені на всіх етапах розгляду справи), справі Беніш (Суд постановив, що повинні бути вислухані свідки – експерти з обох сторін) і справі Фельдбрюгге (Суд встановив правило, згідно з яким кожна сторона повинна мати можливість опротестувати доводи іншої сторони).

Судовий розгляд стане дійсно змагальним, а значить і справедливим, коли функції звинувачення, захисту і вирішення справи будуть розділені між учасниками, а сторони будуть мати абсолютно рівні права в процесі. В даний час прокурор у судовому розгляді володіє деякими переважними правами в порівнянні із захисником, що суперечить принципу справедливості та рівноправності сторін.

*Дмитренко Г. В.,
студент,*

Національний університет «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОДВІЙНЕ ГРОМАДЯНСТВО В УКРАЇНІ

Громадянство являє собою стійкий політико-правовий зв'язок фізичної особи з державою, який виражається в наявності прав і обов'язків, що є взаємними. Як правило, такий зв'язок виникає з народження і втрачається зі смертю особи.

В Україні функціонування інституту громадянства регулюється рядом нормативно-правових актів (Закон України «Про громадянство України», Закон України «Про біженців», Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»), найго-

ловніше місце серед яких займає Конституція України, де в статті 4 визначається, що в Україні існує єдине громадянство.

В Законі України «Про громадянство України» чітко регламентовано процес набуття громадянства України іноземцями: вони зобов'язані подати декларацію про відмову від іноземного громадянства з наступним поданням підтверджуючих документів про вихід з громадянства від відповідного уповноваженого органу. Натомість процес підтвердження отримання українськими громадянами іноземного громадянства практично не визначений в законодавстві, а тому потребує більш чіткого врегулювання. В Законі вказано лише, що ця обставина є підставою для втрати громадянства України. Така прогалина виникає через відсутність обміну інформацією між країнами.

Зважаючи на активізацію міграційних процесів питання про подвійне громадянство (біпатризм) є досить актуальним. Метою даної статті є саме висвітлення позитивних та негативних наслідків існування подвійного громадянства в Україні.

Подвійне громадянство (біпатризм, полігромадянство) — це перебування особи одночасно в громадянстві двох і більше держав. Цей стан виникає у разі колізії при застосуванні законів про набуття громадянства. Наприклад, дитина, яка народилася на території держави, що застосовує принцип «права ґрунту», від батьків, котрі є громадянами держави, що застосовує принцип «права крові», отримує з моменту народження подвійне громадянство.

За неофіційними даними на 2013 рік близько 7-10 % громадян України мають паспорт іншої держави. При цьому експерти стверджують, що виявити наявність подвійного громадянства вкрай складно. Але можна стверджувати, що територіально «українські біпатриди» — це жителі прикордонних областей, а саме: жителі Закарпатської області мають крім українського ще й угорський, словацький, чеський паспорти; в Чернівецькій області — Румунії, на Львівщині багато українців отримали громадянство Польщі, а в Криму та східних областях — Росії. Звичайно, для цих громадян наявність можливості мати подвійне громадянство є великим плюсом. Наприклад, особа, що проживає в Закарпатській області має громадянство України та Угорщини. Оскільки ця країна входить до ЄС, вона отримує можливість їздити по Європі без віз. До того ж, особа вільно обирає, за законодавством якої країни їй буде зручніше сплачувати податки.

Але наявність таких позитивних моментів у цьому питанні втрачає значення, якщо говорити про ті проблеми, що можуть виникнути із введення подвійного громадянства.

По-перше, багато теоретиків вважають, що Україна є не досить сильною країною для прийняття біпатризму, і це може стати загрозою для її державності. Мається на увазі саме національна безпека.

По-друге, існують такі обов'язки громадян перед державою, як військова служба. Невирішеним є питання про проходження військової служби чоловіками, що належать до громадянства декількох держав. Також необхідно визначити, як буде вирішуватись питання несення військової служби у випадку війни.

По-третє, положення про єдине громадянство міститься не лише в Законі, а й в Конституції. І для внесення змін необхідно, щоб за них проголосували не менш як дві третини від конституційного складу Верховної Ради України. Зважаючи на розходження поглядів, така підтримка даної ідеї малоімовірна.

Як свідчить міжнародна юридична практика, нерідко виникають ситуації, коли необхідність виконувати закони одночасно двох держав призводить до суперечностей. Виникають проблеми із дипломатичним і консульським захистом біпатрида, із реалізацією виборчого права. Біпатризм гальмує процес формування спільних цінностей, пріоритетів розвитку нації, єдності народу. Наслідком поширення практики набуття подвійного громадянства можуть стати міжнародні конфлікти, послаблення спроможності держави впливати на своїх громадян, а також захищати їхні інтереси за кордоном. Не дивлячись на це, існування подвійного громадянства практикується в ряді країн, наприклад, Франція, США, Швеція. В Канаді визнається інститут подвійного громадянства. Для отримання громадянства Канади потрібно спочатку оформити дозвіл на постійне місце проживання і не менше трьох років бути фізично присутнім в країні в статусі постійного резидента. Незважаючи на це, постійних проблем у регулюванні відносин, в яких однією стороною є особа з подвійним громадянством, не спостерігається.

Отже, можна стверджувати про те, що існування подвійного громадянства в країні є явищем двояким, що має свої позитивні та негативні наслідки. Частіше за все, негативні наслідки воно має для держав, громадянство яких має особа. З іншої сторони, для особи це явище має ряд переваг. Для держави, яка має єдине гро-

мадянство, а в перспективі планує перейти до подвійного, слід детально проаналізувати міжнародний досвід з метою недопущення формування загрози втручання однієї держави у внутрішні справи іншої під виглядом захисту інтересів своїх громадян.

В умовах євроінтеграції України дана тема є актуальною та залишається відкритою для подальших досліджень.

Бугрій Н. В.,

студент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОЛОЖЕННЯ БІЖЕНЦІВ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Становище біженців є актуальна політична й правова проблема Європи та всіх інших країн світу. Визначення цього терміна наведено у статті 1 Конвенції про статус біженців 1951 року, а саме те, що: «будь-яка особа, котра внаслідок подій, що відбулися до 1 січня 1951 р., через цілком обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою раси, віросповідання, громадянства, приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської приналежності і не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом унаслідок згаданих побоювань; або, не маючи певного громадянства й перебуваючи за межами країни свого попереднього звичайного місця проживання внаслідок схожих подій, не може або не хоче повернутися до неї через такі побоювання».

Багато в чому, нинішні обставини, які спричиняють потоки біженців, відрізняються від тих обставин, що були наявні за часів ухвали Конвенції. Зараз люди покидають свою країну внаслідок громадянських конфліктів, грубих порушень їхніх прав і багатьох інших природних катастроф. Якщо виходити з вищенаведеного визначення, котре закріплене в Конвенції, то переважна більшість з цих причин не є підставою для надання статусу біженців.

Для того, щоб вирішити проблему біженців, потребувалось створити механізми захисту для них, написати та ухвалити відповідні міжнародно-правові документи на регіональному та універсальному рівнях. Деякі норми, щодо біженців містяться у спе-